

Visuveden osayleiskaavan luonnosvaihe

Ympäristölautakunta 12.02.2026 § 17
15/10.02.02/2025

Valmistelija/lisätiedot Tekninen johtaja

Taustaa

Visuveden taajama-alueen osayleiskaava on tullut vireille valtuuston 29.01.2024, 4 §:ssä hyväksymässä Ruoveden kaavoituskatsauksessa vuosille 2023–2024.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena. Kaavoituksen lähtökohdat, tarkoitus ja tavoitteet, suunnittelun eteneminen ja osallistumismahdollisuudet on esitetty OAS:ssa, jota päivitetään tarvittaessa koko kaavaprosessin ajan. OAS:n sisällöstä ja riittävydestä neuvoteltiin viranomaisten kanssa 22.8.2024.

OAS oli MRL 63 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti julkisesti nähtävillä Ruoveden kunnan verkkosivuilla 22.10.2024-22.11.2024 osoitteessa <https://www.ruovesi.fi/asuminen-jaymparisto/tontit-ja-rakentaminen/vireilla-olevat-kaavatkaavamuutokset>. OAS:sta saatiin yksi kaavoitukseen liittyvä mielipide, joka otetaan huomioon luonnoksesta saatavissa palautteissa.

Ruoveden kunta pyysi tarjoustta Visuveden taajama-alueen oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisesta maankäyttö ja rakennuslain mukaisesti (1.1.2025 Alueidenkäyttölaki). Hankintail-moitus julkaistiin 28.11.2024, Julkiset hankinnat, osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Ympäristölautakunta teki 16.1.2025 Visuveden taajama-alueen osayleiskaavan konsulttityön valintapäätöksen, jonka mukaan osayleiskaavatyö päätettiin tilata kokonaisedullisuuden ja arvioinnin perusteella A-insinöörit Suunnittelu Oy:ltä.

Osayleiskaavaluonnos

Ohjausryhmän ensimmäinen kokous pidettiin 14.3.2025 Visuveden nuorisoseuran talolla, jonka jälkeen käytiin maastossa. Tilaisuudessa esiteltiin kaavan lähtötiedot, laadittavat selvitykset sekä mietittiin suunnittelutyöpajan järjestelyjä.

Kaavan valmisteluvaiheessa järjestettiin kaikille avoin työpaja Visuveden nuorisoseurantalolla 24.4.2025. Työpajaan osallistui 33 henkilöä paikan päällä ja yhdeksän etäosallistujaa. Työpajassa kerättiin osallistujien näkemyksiä alueen kehittämisestä kahden yleissuunnitelmavaihtoehdon avulla (VE 1 Säilyttävä ja VE 2 Tiivistävä kehittäminen). Lisäksi käsiteltävänä olivat molempiin vaihtoehtoihin liittyvät liikenteen kehittämistoimenpiteet, kävelyn, pyöräilyn yhteystarpeet ja rantareitit.

Käsiteltävinä teemoina olivat asuminen, liikenne, työpaikat ja elinkeinot sekä palvelut ja matkailu. Tilaisuudesta on laadittu muistio.

Kaavatyötä varten on laadittu luontoselvitykset, liikenneselvitys, kantatien 66 liikennemeluselvitys, arkeologinen selvitys ja rakennetun kulttuuriympäristön selvitys. Hulevesiselvitys valmistuu kaavan ehdotusvaiheessa. Alueella ei ole havaittu merkittäviä hulevesiongelmia. Laaditut selvitykset ovat mukana kaava-aineistossa ja niitä on hyödynnetty kaava-asiakirjojen laadinnassa. Lisäksi kantatien 66 varteen kerrostalojen alueelle ja sen pohjoispuolelle Pusunvuolteen rannalle on laadittu osayleiskaavaa tarkempi yksityiskohtainen aluevaraussuunnitelma.

Ohjausryhmän toinen kokous pidettiin 4.9.2025. Tilaisuudessa esiteltiin laadittuja selvityksiä. Liikenneselvityksestä keskusteltiin mm. ELY-keskuksen liikennevastuualueen edustajan sekä muiden osallistujatahojen kesken. ELY-keskukselta (elinvoimakeskus 1.1.2026 alkaen) saatiin reunaehdot kaavaluonnoksen liikenneratkaisuun maankäytön kehittämisedellytykset huomioiden.

Kaavaratkaisu ja mitoitus

Kaavassa on osoitettu asuntoalueita (A), pientalovaltaisia asuntoalueita (AP) sekä pientalovaltaisia asunto- tai loma-asuntoalueita (AP/RA), jotka tukevat alueen hallittua kasvua ja monipuolista asumistarjontaa. Lisäksi on osoitettu maatilojen talouskeskuksen alueita (AM), jotka turvaavat maatalouden harjoittamisen edellytykset osana elävää maaseutua. Osa maisemallisesti arvokkaista peltoalueista (MA) on osoitettu ns. muuttuvan maankäytön alueina (MA/AP/res) niin, että ne voidaan tulevaisuudessa asemakaavoittaa pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi. Ratkaisu mahdollistaa pitkän aikavälin kehittämisen. Lisäksi siirtolapuutarhalle/palstaviljelyalueelle (RP) on osoitettu aluevaraus rannalle, lähelle työväentaloa.

Kaava-alueen palvelurakenne muodostuu Eeliksientien ja Alastalontien varsille sijoittuvasta keskustatoimintojen alueesta (C), kantatien varren lähipalvelujen alueista (PL) sekä koulun julkisten palvelujen ja hallinnon alueesta (PY). Entisen leipomon kohdalla oleva lähipalvelujen alue on kaavamerkinän mukaan mahdollista myöhemmin asemakaavoittaa teollisuusalueiksi, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (PL/TY). Työpaikka-alueet koostuvat teollisuus- ja varastoalueista (T) teollisuusalueista, joilla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY), sekä Niemikyläntien varren varastoalueesta (TV).

Lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu lähivirkistysalueita (VL), urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita (VU), siirtolapuutarha- ja palstaviljelyaluetta (RP), uimapaikkoja sekä ulkoilureittejä. Äijänniemen lähivirkistysalue on osoitettu /s-merkinnällä alueeksi, jolla ympäristö säilytetään, sillä alueella on luontoarvoja ja muinaisjäännöksiä. Saaren itärannalle, TY-teollisuusalueelle on osoitettu matkailun ja virkistyksen kehittämisvyöhyke (keltainen rasterimerkintä aluevarauksen päällä), joka mahdollistaa virkistyskäyttöön, matkailuun ja alueen vetovoiman kehittämiseen liittyviä

toimintoja. Alue liittyy suoraan teollisuusalueeseen ja myös teollisuusrakennusten mahdollisiin myöhempiin käyttötarkoitusten muutoksiin. Teollisuusalueelle sahalle ja vaneritehtaalle osoitetulle matkailun ja virkistykseen kehittämisyöhykkeelle (keltainen vinoviivarasterimerkintä) esitettiin suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida liikenneturvallisuus, pysäköintitarpeet, alueen viihtyisyys sekä matkailu- ja virkistystoimintojen erottaminen teollisuustoiminnasta niin, että alueella oleskelu ja liikkuminen on turvallista.

Liikennejärjestelmä muodostuu suunnittelualuetta halkovasta kantatiestä, kokoojakaduista, muista asunto- ja tonttikaduista (kadut, musta viiva) sekä uusista kaduista, jotka on merkitty punaisella viivalla. Lisäksi kiinteistöjen sisäisiä yhteyksiä on osoitettu ohjeellisina ajoyhteyksinä tai uusina ohjeellisina ajoyhteyksinä (punainen katkoviiva). Erikoiskuljetuksia varten on osoitettu uusi yhteys Ylistalontieltä Visuvedentielle (Kantatie 66), jolloin reitti ohittaa nykyisen matalaksi koetun sillan alituksen. Rapatanhuantien ja Eeliksentein nykyiset liittymät poistuvat käytöstä, ja Rapatanhuantien uusi porrastettu liittymä Visuvedentielle on sijoitettu poistetun liittymän pohjoispuolelle. Rantapusuntien ja Alastalontien nelihaaraliittymä kantatieltä poistuu kokonaan. Vesiliikennettä varten on osoitettu kaavassa satama-alue (LS) Kaivoskannan kanavalle, venevalkama-alue (LV) Käpykankaantie eteläpuoleiselle rannalle ja Saukonlahteen sekä venesatama symbolimerkinnällä teollisuusalueen rannalle saaren itäosassa.

Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita kehitetään osoittamalla yhteystarpeita ja uusi alikulku kantatien 66 ali porrastetun liittymän välialueelle. Jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve on osoitettu Visuveden kanavan ja Alastalontien väliselle ranta-alueelle kantatien 66 itäpuolelle sekä Pusunvuolteen sillan kohdalle Alastalontien pohjoispäästä Vuolleniementielle asti. Lisäksi on osoitettu jalankulun ja pyöräilyn reittejä, ohjeellisia ulkoilureittejä ja uusia ohjeellisia ulkoilureittejä.

Lisäksi on osoitettu muita pienempiä aluevarauksia ja kohteita, luonnonympäristön, maiseman ja kulttuuriympäristön erityispiirteitä vaalivia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä (luo, pv, sm, ark, mky, pky, sk) sekä annettu yleismääräyksiä rakentamisen ohjausvaikutuksesta, jätevesien käsittelystä ja ilmastokestävästä rakentamisesta sekä rakentamistapaa ohjaavia suunnittelumääräyksiä.

Yli puolet suunnittelualueesta on osoitettu rakentamiseen (A, AM, AP, AP/RA, C, ET, PL, PL/TY, PY, RP; T, TV, TY) yhteensä noin 65,5 %. Noin puolet suunnittelualueesta on osoitettu asuinrakentamiseen ja noin 10 % teollisuus- ja/tai varastorakentamiseen. Virkistyskäyttöön on osoitettu noin 11 % suunnittelualueesta. Maisemallisesti arvokkaiksi pelloiksi on osoitettu 17,9 % suunnittelualueesta, josta noin neljännes on osoitettu muuttuvan maankäytön alueeksi MA/AP/res.

Keskeiset vaikutukset

Kaavoitettavalla alueella on selvitetty kaavatyön alussa asemakaavoitetut, mutta vielä toteutumattomat rakennuspaikat. Alueella on 49

asemakaavoitettua, mutta rakentamatonta omakotitalojen rakennuspaikkaa (AO). Osa näistä voi olla nykyisten asuinrakennusten pihapiirejä ja puutarhoja, eikä niitä ole maanomistajien tarkoituksenaan rakentaa. Lisäksi pientalojen rakennuspaikkoja (AP) on toteuttamatta yksi, rivitalojen rakennuspaikkoja (AR) seitsemän, yksi asuin- ja liikerakennusten rakennuspaikka (AK) ja kaksi asuin- ja liikerakennusten rakennuspaikkaa (AL).

Osayleiskaava laajentaa rakentamiseen tarkoitettuja aluevarauksia vain vähän suhteessa voimassa oleviin asemakaavoihin, mutta asemakaavat eivät ole vielä kaikilta osin toteutuneet. On arvioitu, että toteutumattomille, jo asemakaavoitetuille alueille voisi vielä sijoittua noin 180–360 asukasta, mikä tarkoittaisi seuraavan 25 vuoden aikana 7–14 asukasta vuosittain. Kokonaan uusia asuntoaluevarauksia osayleiskaavassa osoitetaan yhteensä noin 8,9 ha. Näille alueille voisi sijoittua yhteensä noin 230–270 asukasta. Mikäli kaavan uusien aluevarausten arvioidaan toteutuvan vuoteen 2050 mennessä, tarkoittaa se noin 9–11 henkilön sijoittumista näille alueille vuosittain. Koska kunnalla on alueella melko vähän maanomistusta, on kaavan toteuttaminen kiinni maanomistajien tavoitteista alueidensa käytön suhteen. Tästä syystä osayleiskaavassa voidaan osoittaa ns. ylimitoitusta, jotta kaavan toteuttamiselle on vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Kaavamerkinnoin ja -määräyksin turvataan avoimien peltöjen säilymistä pääosin ennallaan, mutta taajamarakenteen laajentuminen on mahdollistettu Kangas-Pusun peltöjen eteläosaan. Uusien asuntoalueiden toteutuessa noin 9,2 ha peltoa muuttuu rakennetuksi ympäristöksi. Osayleiskaavan toteuttaminen vähentää puustoa yhteensä noin 7,3 ha.

Työpaikka- ja teollisuusalueet tukevat paikallista yritystoimintaa, erityisesti teollisuutta ja varastointia. Matkailun ja virkistyksen kehittämisvyöhyke voi synnyttää uusia liiketoimintamahdollisuuksia, kuten majoitus- ja ravintolapalveluita ja monipuolistaa kaava-alueen elinkeinorakennetta. Matkailupalvelujen kautta alue saa myös näkyvyyttä ja lisää tunnettuutta.

Uudet katu- ja tiejärjestelyt parantavat liikenneturvallisuutta ja kulkuyhteyksiä. Liikenneturvallisuutta kantatiellä parantaa Rantapusuntien ja Alastalontien nelihaaraliittymän poistaminen sekä Eeliksientien ja Rapatanhuantien liittymän porrastaminen. Kantatien pohjoisimman liittymän poistaminen keskustan kohdalla aiheuttaa osalle asukkaista muutosta liikkumistottumuksiin, kun kantatielle liitytään Riihikallionkujan tai Rapatanhuantien kautta ja kantatien liittymän porrastamisen jälkeen Pusunrinteentien kautta. Liikenteen suuntautumisessa katuverkolla tapahtuu muutoksia Rapatanhuantien ja Ranta-Pusuntien rakennuspaikoilta liikennöitäessä.

Korkeille raskaille ajoneuvoille esitetään erikoiskuljetusramppia Käpykankaantien ja kantatien välille. Tällöin raskaan liikenteen ei tarvitse kulkea koulun ohi, vaan reitti kulkisi Ylistalontieltä kantatielle ja toisinpäin.

Sekä matkailun että teollisuuden liikenne käyttävät edelleen kulkemiseen Eeliksientietä, mutta teollisuusalueelle esitetään uutta katu-yhteyttä Alastalontieltä teollisuusalueen länsipuolelta, jolloin voidaan vähentää teollisuus- ja matkailuliikenteen sekoittumista. Lisäksi asutuksen ja matkailun liikenteelle tarkoitettua Äijänniementietä jatketaan uudella

katuyhteydellä kohti itää ja sinne voidaan toteuttaa matkailua ja virkistystä palveleva pienehkö pysäköintialue.

Kävelyn ja pyöräilyn yhteystarpeiden toteuttaminen parantaa liikkumismahdollisuuksia ja liikenneturvallisuutta, mikä osaltaan kannustaa kävelyyn ja pyöräilyyn. Jalankulun ja pyöräilyn risteämisturvallisuutta kantatien kanssa esitetään parannettavaksi alikulkukäytävällä, jonka sijainti olisi Eeliksentein eteläpuolella. Etäisyydet työpaikkojen, palveluiden ja asumisen välillä ovat kaava-alueella lyhyitä, pisimmilläänkin vain noin 2 km.

Vesihuoltoverkkoa on laajennettava, mikäli uudet aluevaraukset toteutetaan. Laajeneminen tapahtuu asemakaavoituksen ja asemakaavojen toteutuksen tahdissa kysynnän mukaan. Verkostojen laajentamisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia. Alueella ei ole hulevesiverkostoa. Hulevesien käsittely on mahdollista järjestää rakennuspaikkakohtaisesti. Teollisuusalueelle on jo toteutettu hulevesiä viivyttäviä rakenteita.

Kaavassa annetaan myös yleismääräyksiä rakentamisen sopeuttamisesta maisemaan ja erityisesti rantamaisemaan. Visuveden maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön sekä selvityksessä tunnistettujen muiden paikallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen ominaispiirteiden säilymistä turvataan kaavamerkinnoin ja -määräyksiin sekä rakentamistapaa ohjaavin yleismääräyksiin. Varsinainen rakennussuojelu tapahtuu asemakaavoituksella. Yleiskaava turvaa kuitenkin alueen identiteetin kannalta merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuuksien säilymistä.

Kaavan eteneminen

Kaavaluonnosta tavoitellaan nähtäville helmi-maaliskuun vaihteeseen. Luonnoksen nähtävillä oloaikana järjestetään yleisötilaisuus, jossa luonnosta esitellään. Luonnosvaiheessa saatujen palautteiden käsittelyn jälkeen pidetään ohjausryhmän kolmas kokous, sekä viranomaisneuvottelu keväällä 2026.

Kaavaehdotus on ajoitettu syksylle 2026 ja vahvistumisvaihe 2026 lopulle. Kaavan hyväksyminen kevät 2027

Liite 1. Kaavaluonnos (kaavakartta, merkinnät ja määräykset)

Liite 2. Kaavaselostus

Liite 3. Kulttuuriympäristöselvitys

Liite 4. Taajaman liikenneselvitys

Liite 5. Taajaman liikennemeluselvitys

Liite 6. Arkeologinen inventointi

Liite 7. Liito-orava ja viitasammakkoselvitys

Liite 8. Luontotyyppit ja kasvillisuus

Liite 9. Hulevedet nykytilakartta

Liite 10. Osallistavan työpajan tulokset

Liite 11. Keskustan tarkempi aluevarausuunnitelma

Liite 12. Päivitetty osallistumis-, ja arvioimissuunnitelma OAS

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta

1. tarkastaa ja hyväksyy Visuveden osayleiskaavaluonnoksen sekä kaavaselostuksen liitemateriaaleineen sekä päivitetyn osallistumis-, ja arvioimissuunnitelma OAS:n ja
2. esittää edelleen kunnanhallitukselle, että se asettaa kaavaluonnoksen sekä kaavaselostuksen liitemateriaaleineen sekä päivitetyn osallistumis-, ja arvioimissuunnitelma OAS:n nähtäville 30 päivän ajaksi.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Jakelu